

Konflikter och möjliga lösningar för naturvården i Kvarken – Akordis förslag för långsiktig problemlösning och ökat förtroende

1. Bakgrund

Miljöministeriet upplever att det sedan länge råder en klar brist på förtroende för miljöförvaltningen i Kvarkenområdet. Denna förtroendebrist påverkar idag flera aktuella projekt. För att komma till rätta med motsättningarna beställde ministeriet en opartisk situationskartläggning av tvisterna kring naturvården i Kvarken och deras möjliga lösningar av Akordi Oy. Akordi Oy är specialiserad på lösning av miljökonflikter och multilaterala samverkansprocesser.

Målet med kartläggningen var att förstå orsakerna till konflikterna och hitta möjliga vägar framåt för att lösa problemen. Kartläggningen strävade också till att identifiera förutsättningar och nyckelfrågor för samarbete och samla in idéer från parterna om möjliga åtgärder.

Kartläggningen genomfördes under hösten 2023 genom intervjuer med 40 aktörer i regionen och representanter för miljöförvaltningen. På basen av intervjuerna skrevs ett rapportutkast som behandlades under en workshop i Replot med de intervjuade. Rapportutkastet vidareutvecklades och slutfördes baserat på diskussionerna under workshoppen samt annan respons och publicerades i december 2023 (Turunen & Strandberg-Panelius 2023). https://akordi.fi/wp-content/uploads/2023/12/Merenkurkun-kartoitusraportti_FI_SVE_301123_07_AP.pdf

Kartlägningsrapporten och workshoppen i Replot visade att det finns en vilja och beredskap från parterna att skapa ömsesidigt acceptabla lösningar i en gemensam process. För att planera och beskriva denna process bjöd miljöministeriet in lokala intressenter och representanter från NTM-centralen i Södra Österbotten och Forststyrelsen till en "köksbordsdiskussion". De representanter för lokalbefolkningen som deltog i diskussionerna bidrog med sin egen expertis och omfattande kunskap om lokalsamhället, dess behov och förväntningar. Den första diskussionen hölls i Vasa den 25 januari 2024 och den andra den 21 februari 2024.

Akordi ansvarade för förberedelserna och organisationen av diskussionerna och fungerade som facilitator för mötena. Baserat på dessa diskussioner och andra relaterade kontakter har Akordi utarbetat detta förslag till en plan för hur man kan gå vidare med att lösa problemen och bygga upp samarbetet. De viktigaste delarna i förslaget är att skapa en modell för samförvaltning för naturskyddet i Kvarken, att fortsätta arbetet med att förbereda Kvarkens naturskyddsområde och bygga upp en gemensam kunskapsbas och samarbetsvilja. Dessa frågor är nära sammankopplade och bör genomföras parallellt.

Forskningen har identifierat följande faktorer som förutsättningar för framgång för samförvaltning: (Plummer & Fitzgibbon 2004):

- i bakgrunden föreligger en verklig kris eller konfliktsituation
- lokala aktörer är villiga och redo att engagera sig i samarbete
- det finns en genuin möjlighet till förhandling och gemensam problemlösning
- lagstiftning och planeringsprocesser ger en ram och incitament för samarbete.
- det finns ett starkt ledarskap och "rörelseenergi" bland parterna för att initiera processer
- parterna anser att det är möjligt att skapa en hållbar gemensam vision för regionens naturresurser.

Akordis bedömning är att många av förutsättningarna finns, men att de centrala parterna själva ska bedöma om dessa förutsättningar är uppfyllda.

Figur 1. Processens förlopp från hösten 2023 till våren 2024.

2. Viktiga mål och intressen som ska behandlas i den fortsatta processen

2.1 Etablering av en modell för samförvaltning för naturskydd i Kvarken

Kartlägningsrapporten och diskussionerna har visat att en av de främsta orsakerna till konflikter i regionen är att miljöministeriet känns avlägset från regionen och att det saknas ett gemensamt forum där man kan bereda ärenden och följa med utvecklingen på lokal nivå. Detta anses ha lett till situationer och lösningar som strider mot lokala behov, erfarenheter och kunskap. På lokal nivå finns det också upplevelser av att enskilda tjänsteperson har agerat på ett, ur lokalt perspektiv, icke godtagbart sätt. För att uppnå mer fungerande lösningar för naturskydd och lokalt liv och för att säkerställa att verksamheten övervakas och utvärderas bör man utveckla en modell där lokala aktörer spelar en starkare roll i att planera och genomföra underhållet och övervakningen av de skyddade områdena.

Det finns erfarenhet av samarbets- och samförvaltningsmodeller i regionen. Ett exempel är samarbetet inom vatten – och havsvården som koordineras av NTM-centralerna. Arbetet sker på bred bas och stöds av en förordning. Ett annat exempel är de nordiska älvdelegationerna har uppstått som ett svar på olika konfliktsituationer. Efter decennier har de visat sig vara användbara och går att anpassa för nya typer av utmaningar. Akordi har också erfarenhet av att inrätta, planera och underlätta arbetet i den rådgivande kommittén för vattenvisionsprocessen för Ijo älv 2015–2018.

Också inom den samhällsbaserade förvaltningen av naturresurser (community-based natural resource management, CBNR) finns det kunskap om samförvaltningsmodeller. Dessa bygger på att lokalsamhällena spelar en aktiv roll i planeringen och i det praktiska genomförandet av förvaltningen och användningen av naturresurserna i närmiljön. En intressant tillämpning av detta synsätt är den så kallade samförvaltningsmodellen (co-management), där fördelningen av makten och ansvaret för användningen och förvaltningen av de lokala naturresurserna definieras på ett sätt som bäst tjänar båda parternas behov. Det finns många internationella tillämpningar av samförvaltning, till exempel inom fiske, skogsresurser och arrangemang mellan stater och ursprungsbefolkningar om hur skyddade områden ska förvaltas.

I Finland har forskare tidigare insett potentialen i samförvaltning (se Salmi 2000), men det har funnits brist på goda exempel. Johanna Leino (2019), sammanfattar metoder för samförvaltning i sin artikel om möjligheterna till samförvaltning i Finland på följande sätt:

Samförvaltningsmetoder bygger på långsiktigt samarbete och dialog mellan parterna, att parterna bidrar med sin kunskap och att man förenar lokalkännedom och traditionell kunskap med vetenskaplig kunskap. På det sättet kan man nå lösningar som bättre återspeglar lokala socioekologiska antaganden och som ligger i linje med lokala värderingar och uppfattningar i förvaltningen av komplexa naturresurssystem. Formerna för samförvaltning och graden av maktindelning kan

variera från fall till fall. Samförvaltning bör också ses som en process, inte som ett permanent tillstånd, där maktförhållandena mellan parterna och graden av maktfördelning kan förändras i takt med att samförvaltningen utvecklas. Med tanke på samförvaltningens processuella karaktär är det viktigt att kontinuerligt följa upp processen för att uppdatera och förbättra den. Tid är därför en viktig dimension när man överväger samförvaltning: samförvaltningsprocessen kan i vissa fall vara i många år eller rentav årtionden – en process som är lärorik för institutionerna och intressenterna och kräver att parterna förbinder sig till förändring (Leino 2019).

Långsiktigt samarbete ger möjlighet att reagera på data om miljöns tillstånd och uppdatera åtgärderna. Man kan även tala om "adaptiv" samförvaltning. Det är viktigt att bygga upp en tillförlitlig gemensam kunskapsbas både som en aspekt av samarbetet och som en förutsättning för ett långsiktigt samarbete.

2.2 Behovet av att bygga upp en gemensam kunskapsbas och öka samarbetskapaciteten

I intervjuerna under kartläggningsfasen och i efterföljande diskussioner har vi identifierat ett tydligt krav på att utvärdera mål, kriterier och konsekvenser av befintliga bevarande- och principbeslut. Flera faktorer verkar ligga som grund för dessa utvärderingskrav, bland annat att invånarna inte fått ta del av motiveringarna till skydd och enskilda beslut om bevarande. Detta beror inte bara på brist på information, utan också på att beslut om skydd har fattats vid olika tidpunkter med olika kriterier eller prioriteringar. Även lagstiftningen har ändrats under tidens gång. Allt det här gör att det är svårt att få en klar bild av målen för skyddet. En annan infallsvinkel för behovet av utvärdering kommer från observationer som gjorts av lokala aktörer i området. Man anser att bestånden av sjöfåglar ha minskat betydligt trots att man inrättat skyddade områden. Detta har väckt tvivel om hur effektiva besluten om bevarande är och krav på övervakning av beslut och åtgärder. Det har också framförts krav på att effekterna av sälskyddsområdet ska utvärderas, särskilt ur yrkesfiskets synvinkel.

Skador orsakade av granbarkborre i privata skogar har ökat och lyfts fram som ett kontroversiellt bevarandeproblem i regionen. En av orsakerna till problem med granbarkborre anses vara de skogar som köpts upp för att skyddas, där skadedjuren kan föröka sig och sedan spridas till privata kommersiella skogar.

Utifrån ovanstående perspektiv och erfarenheter står det klart att det finns ett behov av att bygga upp en gemensam kunskapsbas och en ökad förståelse. Det behövs även sätt att dela med sig av den kunskap som genereras. En utvärdering av de beslut som redan fattats skulle inte bara tjäna till att formulera mål och kriterier för ett eventuellt inrättande av ett skyddsområde. Det skulle även tjäna till att identifiera fenomen som har förändrats över tiden i samband med ändrade omständigheter, att definiera olika avhjälpande åtgärder och även eventuellt till att fördela resurser och ompröva skadliga eller onödiga restriktioner. Betydelsen av en gemensam kunskapsbas och övervakning ökar av de fortsatta förändringarna till följd av

landhöjningen och den intensifierade klimatförändringen, vars konsekvenser är svåra att förutse.

För att ta fram och sprida tillförlitlig och begriplig och relevant information och praktiska lösningar behövs ett brett och öppet samarbete.

Som en plattform för att samla och dela kunskap kunde man använda SEAGIS-plattformen som är gemensam för Kvarkenregionen. Plattformen har tagits fram som ett projekt inom ramen för Botnia Atlantica (NTM-centralen, Österbottens Förbund och på svenska sida Länsstyrelsen). SEAGIS utgör en gemensam kunskapsplattform med Sverige för hela Kvarkenregionens vattenvård, planeringssituation, lagstiftning, forsknings och utredningsresultat och naturskydd.

Särskild uppmärksamhet bör ges åt processerna för kunskapsproduktion. Intervjuerna tyder på ett tydligt behov av snabbare tillståndprocesser för fågelräkning, att förbättra relationen mellan forskare och markägare samt delning av forskningsresultat. Särskilt behovet av information om sjöfågelpopulationerna och deras utveckling, liksom frågor som rör skarvpopulationens storlek, har lyfts fram.

Det finns exempel på och erfarenheter av gemensamma metoder för informationsproduktion i Finland. Aktörer i Kvarkenregionen var involverade i en gemensam faktainsamlingsprocess (joint fact finding) år 2022 (processen är dokumenterad i Saarikoski, Vikström & Peltonen 2024). Kunskapsbasen om skarv och erfarenheterna från den gemensamma faktainsamlingsprocessen är användbara för att bygga upp gemensam kunskapsproduktion som en del av en ny förvaltningsmodell.

Förutom delad kunskap och förståelse finns det ett behov av och potential för utveckling av samarbetet mellan miljöförvaltningen och lokala aktörer när det gäller deras gemensamma problemlösningskapacitet och förmåga. Dåliga erfarenheter, fördomar och brist på förtroende har skapat onödig friktion mellan parterna, vilket utmanar, bromsar upp och försvårar hanteringen av många frågor. NTM-centralen i Södra Österbotten och Forststyrelsen anser att det är viktigt att återgå till "normala" relationer med lokala aktörer så snart som möjligt. Detta kommer dock inte att ske av sig självt utan kräver åtgärder. I praktiken kan detta innebära att man skapar en gemensam kunskapsbas, gemensamma utbildningar, workshoppar och möten för att ta itu med utmaningar och effektivisera praxis och processer för att tillgodose alla parterns behov.

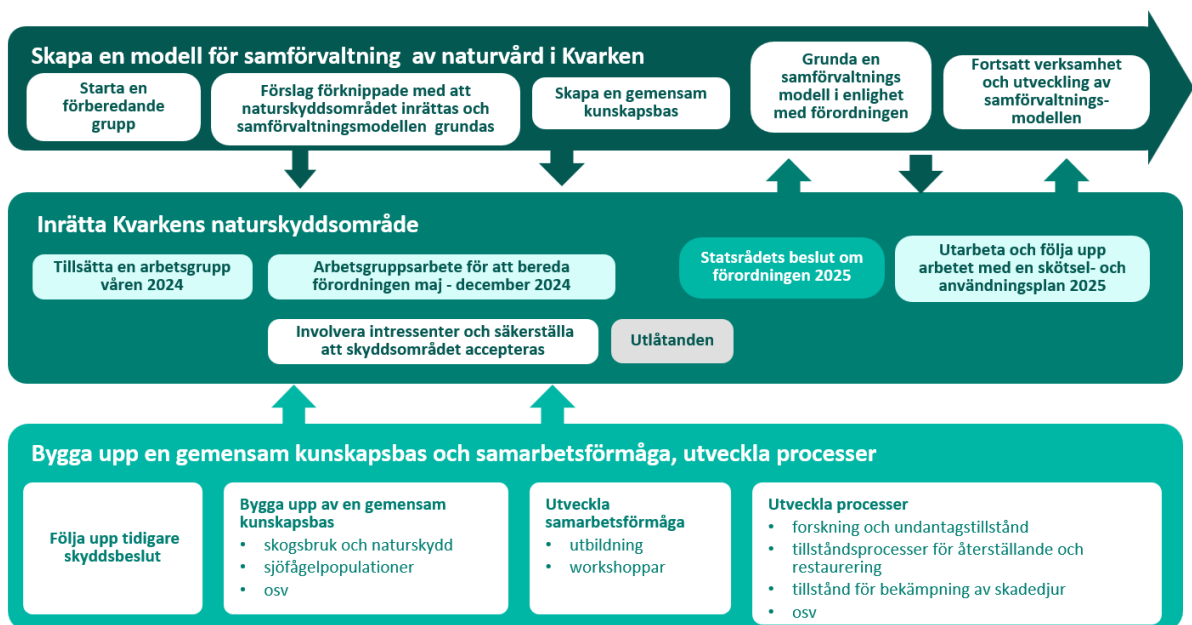
2.3 Inrättandet av Kvarkens naturskyddsområde

I Kvarkenregionen har ett antal områden avsatts för skydd genom statsrådets principbeslut. Hit hör till exempel beslutet om skydd av Mickelsörarna, strandskyddsprogrammet och programmet för fågelskyddsområden. Statsrådets principbeslut har dock ingen rättslig verkan eftersom de endast är ett uppdrag för naturskyddsmyndigheterna. Miljöministeriet ansvarar för att bereda en förordning för statsrådet för att inrätta dessa områden som naturskyddsområde. Det är först när ett

område utses till naturskyddsområde som det blir förbjudet att försämra områdets naturvärden och då omsätts statsrådets principbeslut i praktiken.

Det föreslagna naturskyddsområdet i Kvarken omfattar två områden som ingår i Natura 2000-nätverket. Statsrådets beslut om Natura 2000-nätverket är en anmälan till Europeiska kommissionen om de områden som enligt fågeldirektivet skulle trygga målet att bevara fåglar i Finland och ett förslag till kommissionen om vilka områden som ska trygga livsmiljöerna för de naturtyper och arter som anges i habitatdirektivet. Natura-beslutet innebär att områdena omfattas av förbudet mot betydande försämring av områdets bevarandemål enligt 34 § i naturvårdslagen, men garanterar inte på annat sätt att områdets naturvärden bevaras. Enligt artikel 6 i habitatdirektivet är Finland skyldigt att genomföra skyddsåtgärder för att trygga bevarandet av naturvärdena i de områden som ingår i nätverket. En karta med den senaste version av förslaget finns här: https://www.metsa.fi/wp-content/uploads/2020/10/Merenkurkun-saadosalvaimistelu-ja-suojeluohjelma_alueet_kartta.pdf

3. Åtgärder

Figur 2. Akordis förslag för att förverkliga problemlösning och samarbete

3.1 Etableringen av en samförvaltningsmodell för naturskydd i Kvarken

3.1.1 Målet med samförvaltningsmodellen

Att skapa och utveckla en samförvaltningsmodell är en långsiktig process som innebär att modellen ständigt förändras och utvecklas i enlighet med behov och erfarenheter. Fokus för samförvaltning ligger på att fastställa gemensamma mål

mellan lokala aktörer och miljöförvaltningen, och på att planera, genomföra och övervaka förvaltningen och användningen av livsmiljöer och naturresurser på ett sätt som bäst tillgodoser behoven hos både lokala aktörer och förvaltningen. Fördelningen av makt och ansvar för delad förvaltning kan förändras med tiden i takt med att förtroendet växer, behoven förändras och miljön förändras, men utgångspunkten för att skapa en modell bör vara befintlig lagstiftning som definierar roller, ansvar och skyldigheter för miljöförvaltningen.

De lokala aktörernas mål med samförvaltningsmodellen är att kommuner och övriga aktörer i Kvarkenregionen har möjligast stort inflytande på frågor som behandlas och beslut som fattas dock inom ramarna för befintlig lagstiftning. Preliminärt kunde samförvaltningen vara tvådelad så att ett stort antal deltagare är med i ett råd eller en delegation. Ett mindre organ skulle led arbetet och även fatta beslut i ärenden. De lokala aktörernas långsiktiga mål är att utöka samförvaltningsförfarandet att även gälla förvaltning, skötsel och resursfördelning av andra naturskyddsområden än de statsägda.

3.1.2 Etableringsarbetets första fas

Arbetet med att ta fram modellen för samförvaltning inleds våren 2024, samtidigt som arbetet med att förbereda naturskyddsområdet påbörjas. Inledningsvis bildas en förberedande grupp med några kommunrepresentanter, representanter från NTM-centralen i Södra Österbotten, Forststyrelsen, lokala mark-och vattenägare samt föreningar och sammanslutningar, t.ex. Solrutten och Intresseföreningen för en levande skärgård.

I den första fasen (2024) skulle den förberedande gruppens uppgift vara att:

- Organisera sig och komma överens om metoder för arbetet.
- Utarbeta en samförvaltningsmodell som passar Kvarkenområdet
- Göra ett förslag hur samförvaltningsmodellen kan införlivas i förordningen om inrättande av naturskyddsområde, och vilken roll det nya organet ska ha i framtiden när man utarbetar och följer upp skötsel- och användningsplanen för naturskyddsområdet.
- Stödja och lämna förslag i olika innehållsfrågor till den arbetsgrupp som förbereder bildandet av naturskyddsområdet.
- Fundera på hur man ska utvärdera beslut om bevarande för att säkerställa att beslutet accepteras i området.
- I mån av möjlighet främja evenemang, projekt och processer som strävar till att bygga upp en gemensam kunskapsbas.

Akordi kan bidra genom att stödja inledningsfasen av arbetet och hjälpa till att bygga upp samarbetet genom att ordna möten, bidra med expertis inom konfliktlösning och fungera som en länk till den arbetsgrupp som förbereder lagstiftningen.

3.1.3 Etableringsarbetets andra fas

När förordningen om inrättande av ett naturskyddsområde träder i kraft och man börjar formulera en skötsel- och användningsplan kommer man att inrätta det organ som definieras i förordningen för att förverkliga samförvaltningsmodellen.

Förordningen definierar vem som ansvarar för att sammankalla organet och föreslå dess sammansättning. I det organ som ska tillsättas kan ingå representanter från åtminstone kommunerna i regionen, Österbottens förbund, delägarlag, jaktvårdsföreningar/jaktklubbar, fiskeområden, viktiga föreningar och organisationer i regionen samt miljöförvaltningen, åtminstone NTM-centralen och Forststyrelsen.

Andra möjliga medlemmar kan vara till exempel Skogscentralen, Skogsvårdsföreningen, Viltcentralen, Västkustens miljöenhet. Sammansättningen kan utvidgas i takt med att samförvaltningsmodellen utvecklas. Organet kan också utse en styr- eller ledningsgrupp och olika undergrupper om den så önskar.

I den andra fasen (2025) skulle uppgifterna vara att:

- Delta i arbetet med att ta fram en skötsel- och användningsplan för naturskyddsområdet och i framtiden följa upp och utveckla den.
- Ta fram och dela en gemensam kunskapsbas.
- Dessutom har diskussionerna identifierat följande behov och möjligheter som skulle kunna hanteras genom modellen för samförvaltning.
  - Möjlighet för att samförvaltningsmodellen utvidgas till att:
    - inkludera privata skyddsområden på något sätt
    - samordna jaktavtal mellan statligt skyddade områden och privata skyddade områden
    - planera och genomföra skötsel, restaurering och andra naturförvaltningsåtgärder även i privata skyddade områden som en del av ett holistiskt tillvägagångssätt.
    - på något sätt inkludera skyddade områden och rekreationsområden som ägs av kommuner i regionen.
  - utveckling och utvidgning av innehållet i modellen för samförvaltning
  - skaffa finansiella resurser, t.ex. genom att inrätta en fond
  - roller i att ta fram, genomföra eller beställa frågor och åtgärder etc.

Den ovan beskrivna samförvaltningsmodellen och dess verksamhet är fortfarande ny i Finland och inte mycket forskning har gjorts kring den. Modellen bygger på kontinuerlig utveckling och förändring vilket gör att det är viktigt att övervaka och utvärdera verksamheten. För att kunna tillvarata erfarenheter och utveckla konflikthantering och forskning skulle det vara viktigt att ha en uppföljningsstudie. Ett forskningsämne skulle kunna vara att undersöka potentialen hos planer för förvaltning och användning av skyddade områden som verktyg och arenor för konflikthantering (Peltola et al. 2023).

3.2 Inrättande av en arbetsgrupp för att förbereda lagstiftning om skyddade områden

Målet är att miljöministeriet inrättar en arbetsgrupp så att den kan inleda sitt arbete i maj/juni och slutföra sitt arbete före årets slut. Detta arbete kommer att ta utgångspunkt i resultaten av den deltagandeprocess som redan genomförts. Arbetsgruppen kommunicerar aktivt och öppet om hur arbetet fortskrider. Särskild uppmärksamhet läggs på att beakta olika intressenter genom olika samråd.

Arbetsgruppen består av representanter från kommuner i området (Korsnäs, Malax, Korsholm, Vörå, Nykarleby, Vasa). Till ordförande utses lämpliga personer helst från området. Lagstiftningsråd Leila Suvantola från miljöministeriet och handläggningsdirektör Mikael Nordström från Forststyrelsen fungerar som föredragande och som expertsekreterare.

Gruppen som förbereder samförvaltningsmodellen stöder arbetsgruppens arbete. Arbetsgruppen hör olika parter t.ex. delägarlag, intresseföreningar för jakt och fiske, fågelskydds – och miljöorganisationer samt övriga aktörer i området. Arbetsgruppens sammansättning kan vid behov diskuteras utifrån intressenternas förslag. För att säkerställa att arbetsgruppen kan arbeta effektivt är en mindre grupp att föredra.

Preliminär skiss över arbetsgruppens arbetsprogram:

- Granskning av uppdragsbeskrivningen och precisering av arbetsprogrammet, samarbete och kontakt med intressentgrupper under processen, kommunikation, överenskommelse om spelregler.
- Bevarandemål och kriterier för skydd, naturvärden och särdrag, avgränsning av området, utvärdering av tidigare bevarandebeslut.
- Skapa modellen för samförvaltning.
- Att bygga och underhålla byggnader på området, samarbete i fråga om hur området ska användas och förvaltas.
- Vägar, farleder och hamnar (muddring), sjöfart.
- Skydd av artpopulationer, jakt, invasiva arter, utrotningshotade arter, enskilda individer hos arter som utgör fara, gemensam förvaltning och övervakning av populationer, sälfrågan.
- Fiske, landstigning och att röra sig i området.
- Aktiv förvaltning av naturvärden.

3.2.1 Akordis roll och uppgifter

Efter att konfliktkartläggningen och processutformningen har genomförts kommer Akordi att fortsätta att fungera som en neutral part, stödja arbetsgruppens arbete, bidra till att hitta godtagbara lösningar, förutse och identifiera potentiella konfliktsituationer och hjälpa parterna att hitta lösningar som ligger i deras respektive intresse.

I Akordis arbete kommer följande uppgifter att ingå:

- Att i inledningsskedet fungera som facilitator och hjälpa arbetsgruppen att utforma och definiera sina uppgifter och sitt arbetssammanhang, klargöra arbetsgruppens mål och definiera spelregler för dess arbete.
- Bidra till ett bredare deltagande av intressenter i arbetsgruppens arbete.
- Skapa en gemensam kunskapsbas, t.ex. genom att ordna seminarier, möten osv. med anknytning till de teman eller särskilda frågor som ska behandlas.
- Stödja arbetsgruppens kommunikation.

3.3 Att bygga upp en gemensam kunskapsbas, utveckla en gemensam problemlösningsförmåga och göra processerna mer effektiva

Nedan finns en lista på åtgärder för att bygga upp en gemensam kunskapsbas och förståelse, samt åtgärder för att utveckla en gemensam problemlösningsförmåga och för att göra processer mer effektiva. Ansvar för att genomföra dessa åtgärder har ännu inte fastställts annat än delvis och resurserna för att genomföra dem är ännu inte allokerade. Det finns ett stort antal andra statliga sektorer, forskningsinstitut och parter som deltar i genomförandet. Dessa mindre åtgärder är viktiga för att bygga upp förtroendet och skapa ett lösningsorienterat klimat. Därför är det viktigt att förverkliga dem jämsides med det övriga.

- a) För att klargöra målen och utvärdera effekten av besluten och programmen för bevarande:
  - Organiserar ett separat tillfälle före arbetsgruppen som bereder förordningen inleder sitt arbete. Vid tillfället presenteras de rättsliga grunderna och målen för de tidigare besluten och programmen för bevarande. Det befintliga övervakningsdata presenteras. Behovet av ytterligare data definieras samt även hur lokal erfarenhetsbaserad kunskap tas i beaktande i utredningar.
  - Utvärderas behovet av noggrannare utredningar och deras inriktning på basen av resultaten från tillfället.
  - Som en separat bedömning utvärderas vilken effekt inrättandet av ett sältskyddsområde haft på utvecklingen av sälbestånden, men också på de socioekonomiska effekterna i synnerhet på fiske.
- b) En gemensam workshop för personalen vid NTM-centralen i Södra Österbotten och den regionala personalen vid Forststyrelsen för att kartlägga erfarenheter, utvecklingsidéer och möjligheter samt för att utveckla samarbetet.
- c) Gemensam utbildning i hur man genomför samverkanprocesser och skapar gemensam praxis för problemlösning för personal inom den regionala miljöförvaltningen och lokala intressenter.
- d) Utveckla olika samarbetsprocesser mellan miljömyndigheter, fågel- och naturskyddsorganisationer och andra lokala aktörer för att producera och dela information. Ett första steg skulle kunna vara en gemensam workshop för att identifiera utmaningar och lösningar, skapa gemensamma spelregler och

utveckla kommunikationen. Andra identifierade behov var till exempel ett allmänt informationsbehov om utvecklingen av sjöfågelpopulationer, behovet av en plattform för insamling av medborgarobservationer och forskning om effekten av åtgärder för att störa skarvar.

- e) Skapa en kunskapsbas om naturskydd, privat skogsbruk och skadeinsekter, till exempel genom ett seminarium som byggs upp kring temat. Hur minskar man risken för skadegörare på kort och lång sikt genom olika skogsvårdsmetoder? Vilka kompensationsmekanismer som finns för privata skogsägare?
- f) I kartläggningen identifierades behovet av att göra det lättare att få tillstånd att avlägsna invasiva arter och predatorer som hotar sjöfågelpopulationer, samt att utveckla processer för att restaurera vatten- och fiskeområden. Dessutom finns det ett behov av att förenkla processerna för dataproduktion.

KÄLLFÖRTECKNING

- Leino, Johanna. (2019). Yhteishallinnan mahdollisuuksista Suomessa. *Ympäristöpolitiikan ja -oikeuden vuosikirja, XII 2019*, 346-379.
- Peltola, Taru., Arpin, Isabelle., Leino, Johanna., Peltonen, Lasse., Ratamäki, Outi., & Salmi, Pekka. (2023). Management plans as resources in conservation conflicts. *Environmental Policy and Governance*, 33(2), 206-218.
- Plummer, R., & Fitzgibbon, J. (2004). Co-management of Natural Resources: A Proposed Framework. *Environmental Management*, 33(6), 876-885.
- Rantala, L., Peltonen, L., Kettunen, A. & Luoma E. (2023). [Hyvän vesistövisioproessin ainekset – miten lijoella onnistuttiin yhteistyön rakentamisessa](#). Akordi Oy julkaisuja.
- Saarikoski, Heli., Vikström, Suvi., & Peltonen, Lasse. (2024). Knowledge co-production around the cormorant-fishing conflict using a joint fact-finding approach. *Environmental Science & Policy*, 151, 103628.
- Salmi, Pekka. (2000). Tieto ja valta kalastuksen päätöksenteossa - konflikteista yhteishallintaan? *Alue ja Ympäristö*, 29(2), 47-58.
- Turunen, J.P. & Strandberg-Panelius, C. (2023). Merenkurkun luonnonsuojelun ristiriidat ja ratkaisumahdollisuudet [Naturvården i Kvarken: meningsskiljaktigheter och möjliga lösningar]. Akordi Oy:n Julkaisuja. https://akordi.fi/wp-content/uploads/2023/12/Merenkurkun-kartoitusraportti_FI_SVE_301123_07_AP.pdf